

ปัจจัยที่ส่งผลต่อทักษะการปรับตัวในการฝึกปฏิบัติการพยาบาล

ของนักศึกษาพยาบาล มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม

Factors Affecting on The Adaptability Skills in Nursing Practicum
of Nursing Students, Pibulsongkram Rajabhat Universityปารินทร์ บัวสนธ์ รัตนพรชัย¹ ธีระวัฒน์ ทิพย์ปัญญา² และนันทิมา นาคาพงศ์ อัสวรักษ์³Parin B. Rattanabhornchai¹ Theerawat Tippiya² and Nanthima Nakaphong Asvaraksha³

สาขาวิชาวิจัยและประเมินทางการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร

Educational Research and Evaluation, Faculty of Education, Naresuan University

E-mail¹ : loukplanada@gmail.com

Date Received : 3 September 2024

Date Revised : 11 November 2024

Date Accepted : 7 January 2025

Date Published online : 27 March 2025

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาและสร้างสมการพยากรณ์ที่ดีที่สุดของปัจจัยที่ส่งผลต่อทักษะการปรับตัวในการฝึกปฏิบัติการพยาบาลของนักศึกษาพยาบาล กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ นักศึกษาพยาบาลที่ผ่านการเรียนภาคปฏิบัติ จำนวน 116 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบวัดทักษะการปรับตัวในการฝึกปฏิบัติการพยาบาล ประกอบด้วย 1) สุขภาวะทางจิตใจ 2) ความฉลาดทางอารมณ์ 3) การเห็นคุณค่าในตนเอง 4) การยอมรับและ 5) การรับรู้ความสามารถด้านวิชาการของตน มีลักษณะเป็นมาตรประมาณค่า 5 ระดับ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ การวิเคราะห์สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน และการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน (Stepwise Multiple Regression Analysis) ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้ 1) ทักษะการปรับตัวในการฝึกปฏิบัติการพยาบาลในภาพรวมอยู่ในระดับสูง ($\bar{X} = 4.48$) โดยมีค่าเฉลี่ยของแต่ละด้าน ได้แก่ ด้านการเรียนรู้ ($\bar{X} = 4.41$) ด้านผู้สอน ($\bar{X} = 4.56$) ด้านสังคม ($\bar{X} = 4.57$) และด้านสภาพแวดล้อม ($\bar{X} = 4.37$) 2) ตัวแปรทุกตัวมีความสัมพันธ์กับทักษะการปรับตัวในการฝึกปฏิบัติการพยาบาล ทางบวกในระดับปานกลางถึงสูง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์มีค่าระหว่าง 0.437 – 0.756 3) ตัวแปรในการพยากรณ์ทักษะการปรับตัวในการฝึกปฏิบัติการพยาบาลของนักศึกษาพยาบาลได้ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จำนวน 4 ตัว ได้แก่ การรับรู้ความสามารถด้านวิชาการของตน สุขภาวะทางจิตใจ การยอมรับและ

¹ ผู้ประพันธ์บรรณกิจ (corresponding author)

การเห็นคุณค่าในตนเอง โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณ (R) เท่ากับ .836 ค่าอำนาจการพยากรณ์ได้ร้อยละ 66.90 และค่าความคลาดเคลื่อนมาตรฐานของการพยากรณ์เท่ากับ .250

คำสำคัญ : ทักษะการปรับตัว, ทักษะการปรับตัวในการฝึกปฏิบัติการพยาบาล, ปัจจัย, นักศึกษาพยาบาล

Abstract

The aim of this research was to identify the best predictor variable and to develop a predictive equation for adaptability skills in nursing practicum among nursing students. A sample consisted of 116 nursing students who had completed practical studies. The research instruments included the Adaptability Scale, which consisted of 1) Mental well-being, 2) Emotional Intelligence, 3) Self-Esteem, 4) Parenting, and 5) Academic Self-Efficacy subscales. These were 5- point rating scales. The data was analyzed by Pearson product moment correlation coefficient, multiple correlation coefficients (R) using Stepwise Multiple Regression Analysis technique.

The results revealed that 1) The adaptability skills in nursing practicum, overall, were rated at a high level ($\bar{X} = 4.48$). The average scores for each aspect were as follows: learning ($\bar{X} = 4.41$), instructors ($\bar{X} = 4.56$), social interactions ($\bar{X} = 4.57$), and the environment ($\bar{X} = 4.37$) 2) All variables are related to adaptive skills in nursing practice. Moderate to high level of positivity Statistically significant at the .01 level, with a correlation coefficient between 0.437 – 0.756, and 3) The analysis of Stepwise multiple regression analysis of factors affecting on Adaptability skills in nursing practicum of nursing students was at the level of significance of .05 with 4 predictors; Academic Self-Efficacy (X5), Mental well-being (X1), Parenting (X4), and Self-Esteem (X3) affected on Adaptability skills in nursing practicum of nursing students with the Multiple correlation coefficient (R) was at 0.836 and the predictive power was at 66.90 percent, a standard error of prediction was at 0.250.

Keywords: Adaptability skills, Adaptability skills in nursing practicum, Factors, Nursing Students

บทนำ

ในปัจจุบัน สังคมที่ขับเคลื่อนด้วยเทคโนโลยีที่มีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว ส่งผลให้วิถีชีวิตและความต้องการของมนุษย์ซับซ้อนขึ้น ทั้งด้านสังคม เทคโนโลยี สิ่งแวดล้อม รวมถึงสุขภาพและความเจ็บป่วยในทุกช่วงวัย ความสามารถในการปรับตัวและมีความยืดหยุ่นทางความคิดจึงมีความสำคัญอย่างยิ่ง โดยคนที่มีความทักษะในการปรับตัวและเปลี่ยนมุมมองความคิด จะสามารถรับมือกับความเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นและยังสามารถพลิกแพลงหาวิธีที่เหมาะสมกับสถานการณ์หรือเหตุการณ์ต่าง ๆ ได้เป็นอย่างดี (กรมสุขภาพจิต, 2563) ซึ่งสถาบันอุดมศึกษาต้องผลิตบัณฑิตที่มีคุณภาพเพื่อรองรับตลาดแรงงาน โดยคณะพยาบาลศาสตร์มหาวิทยาลัยราชภัฏวชิรเวศน์นครราชสีมา ได้พัฒนาหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต พ.ศ. 2562 ให้สอดคล้องกับความต้องการของสังคม มุ่งเน้นการเรียนรู้แบบบูรณาการและฝึกปฏิบัติในสถานการณ์จริง เพื่อสร้างบัณฑิตที่มีสมรรถนะตามมาตรฐานวิชาชีพ นักศึกษาพยาบาลต้องปรับตัวต่อการเรียนรู้และสถานการณ์การฝึกปฏิบัติที่ซับซ้อนขึ้น โดยเน้นทั้งความรู้ ทักษะวิชาชีพ และการทำงานร่วมกับผู้ป่วย ครอบครัว และทีมการแพทย์ พร้อมรับมือกับความท้าทายในอนาคต

การลาออกกลางคันเป็นปัญหาสำคัญที่เกิดขึ้นในการฝึกปฏิบัติการพยาบาลของนักศึกษาพยาบาลที่อยู่ภายใต้ภาวะความกดดัน ภาวะทางจิต และภาวะความเครียดระดับสูงซึ่งการฝึกปฏิบัติการพยาบาลนั้นถือเป็นหัวใจสำคัญของการจัดการเรียนการสอนในสาขาพยาบาลศาสตร์ (Yzeed, 2022) ทั้งนี้ นักศึกษาพยาบาลต้องปรับตัวต่อการเผชิญหน้ากับสถานการณ์จริงในที่ทำงานหรือสถานการณ์ฉุกเฉินได้ ซึ่งการปรับตัว (Adaptability) เป็นทักษะที่จำเป็นแห่งอนาคต (Future Skill) เพื่อเตรียมการพัฒนาคุณภาพคนไทยทุกช่วงวัยรองรับการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วของโลกศตวรรษที่ 21 (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2564) เมื่อนักศึกษาไม่สามารถปรับตัวในการฝึกปฏิบัติการพยาบาลได้จึงมีความเสี่ยงต่อการเกิดปัญหาสุขภาพจิตได้ เช่น ความเครียด และความวิตกกังวลขณะฝึกภาคปฏิบัติ ซึ่งทำให้นักศึกษามีความเครียดและวิตกกังวลสูงกว่าการเรียนภาคทฤษฎีในชั้นเรียน ทำให้นักศึกษาไม่สามารถรักษาสมาคมในชีวิตรฝึกภาคปฏิบัติ โดยจะส่งผลต่อการเรียนรู้และความมั่นใจของนักศึกษาพยาบาลทำให้มีปัญหาในการทำงาน การรับข้อมูล และการวิเคราะห์สถานการณ์ลดลงทำให้สามารถตอบสนองต่อสถานการณ์ทางการพยาบาลได้ไม่ดี ตลอดจนทำให้มีปัญหาในการสื่อสารทั้งการติดต่อสื่อสารกับผู้ป่วย ทีมการแพทย์ และบุคลากรทางการแพทย์อื่น ๆ (มาลีวัลเลิศสาครศิริ, 2558) และเนื่องจากนักศึกษาพยาบาลเป็นวัยรุ่นที่ต่อเนื่องกับวัยผู้ใหญ่จึงต้องปรับตัวให้เข้ากับวัยที่เปลี่ยนแปลงไป และจะต้องปรับตัวให้เหมาะสมกับวิชาชีพพยาบาลอีกด้วย นักศึกษาจำเป็นต้องพึ่งพาตนเองในการค้นคว้าหาความรู้ การสร้างสัมพันธ์กับอาจารย์และอาจารย์พิเศษในแหล่งฝึก รวมถึงการเข้าใจผู้รับบริการและการเลือกวิธีปฏิบัติการพยาบาลที่ถูกต้องเหมาะสมในการเตรียมพร้อมสู่การเป็นบัณฑิตพยาบาล การพัฒนาทักษะการปรับตัวในการฝึกปฏิบัติการพยาบาลจึงควรปลูกฝังและฝึกฝนตั้งแต่เริ่มต้นเข้ามาเป็นนักศึกษาพยาบาล เพื่อให้ นักศึกษาประสบความสำเร็จในการศึกษาด้วยดีและเสริมสร้างความเข้มแข็งของวิชาชีพการพยาบาลได้อีกทางหนึ่ง การพัฒนาทักษะการปรับตัวในการฝึกปฏิบัติการพยาบาล

ของนักศึกษาพยาบาลถือเป็นสิ่งสำคัญที่ทำให้นักศึกษามีความสามารถในการเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพ และยังมีความสำคัญในการดูแลสุขภาพของผู้ป่วย หรือผู้รับบริการ

จากที่กล่าวมาข้างต้น จะเห็นได้ว่าการฝึกปฏิบัติการพยาบาลของนักศึกษาพยาบาลถือเป็นประสบการณ์สำคัญที่เปิดโอกาสให้นักศึกษาได้เผชิญสถานการณ์จริงในวิชาชีพพยาบาล ซึ่งเป็นก้าวแรกที่สำคัญต่อการพัฒนาตนเองให้พร้อมสู่การเป็นพยาบาลวิชาชีพอย่างมีคุณภาพ ประสบการณ์ที่น่าประทับใจจากการฝึกปฏิบัติสามารถปลูกฝังทัศนคติที่ดีต่อวิชาชีพ และสร้างรากฐานที่มั่นคงทั้งด้านความรู้ ทักษะวิชาชีพ และความสมบูรณ์ทางร่างกายและจิตใจ จากการศึกษาค้นคว้าเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับปัจจัยที่ส่งผลต่อทักษะการปรับตัวในการฝึกปฏิบัติการพยาบาล (นิลญา อารมณ์กุล และ ศิริลักษณ์ ศุภปิติพร, 2560; ณัฐฐา ธนบัตร และ ณัฐวิณัฏ์ สิทธิศิริอรธร, 2562; วนัสนันท์ ขลิบปิ่น และ มนัสนันท์ หัตถศักดิ์, 2562; เมธาสิทธิ์ ธัญรัตนศรีสกุล และคณะ, 2564; เจนวิทย์ วาริบ่อ และคณะ, 2564; อัจฉรวรรณ จันทร์เพ็ญศรี, 2564; นุชนาถ อุมูดี, 2565 และปรเมศวร์ พิทยเจริญวงศ์ และ ทิพย์วัลย์ สุรินยา, 2566) และได้้นำแนวคิดจากงานวิจัยเหล่านั้นมาทำการสังเคราะห์จนได้ปัจจัยสำคัญที่ส่งผลต่อทักษะการปรับตัวในการฝึกปฏิบัติการพยาบาล 5 ปัจจัย ได้แก่ สุขภาวะทางจิตใจ ความฉลาดทางอารมณ์ การเห็นคุณค่าในตนเอง การอบรมเลี้ยงดู และการรับรู้ความสามารถด้านวิชาการของตน นอกจากนี้ยังระบอบองค์ประกอบของทักษะการปรับตัวไว้ 4 ด้าน คือ ด้านการเรียนรู้ ด้านสังคม ด้านผู้สอน และด้านสภาพแวดล้อม ทั้งหมดนี้เป็นรากฐานสำคัญที่ช่วยให้นักศึกษาสามารถพัฒนาตนเองและปรับตัวต่อความท้าทายในวิชาชีพพยาบาลได้อย่างมีประสิทธิภาพ

คณะผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อทักษะการปรับตัวในการฝึกปฏิบัติการพยาบาลของนักศึกษาพยาบาลศาสตร์ เพื่อศึกษาและวิเคราะห์สาเหตุที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาทักษะการปรับตัวของนักศึกษา การเข้าใจปัจจัยเหล่านี้จะช่วยให้ฝ่ายวิชาการและประกันคุณภาพสามารถวางแผนแก้ไขปัญหาและกำหนดแนวทางพัฒนาทักษะการปรับตัวที่เหมาะสมและตรงกับความต้องการของนักศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งจะส่งผลให้นักศึกษามีสุขภาพจิตที่ดี สามารถปรับตัวในระหว่างการฝึกปฏิบัติการพยาบาลได้อย่างเหมาะสม และประสบความสำเร็จในการเรียนรู้และปฏิบัติวิชาชีพพยาบาล นอกจากนี้ ข้อมูลจากการวิจัยยังสามารถนำไปใช้ในการพัฒนาหลักสูตรการเรียนการสอนที่สอดคล้องกับความต้องการของนักศึกษา รวมถึงการออกแบบแผนการฝึกปฏิบัติที่ลดความกดดันและเพิ่มโอกาสให้นักศึกษาได้พัฒนาทักษะการปรับตัวได้อย่างมีประสิทธิภาพในทุกด้าน ซึ่งจะนำไปสู่การผลิตพยาบาลวิชาชีพที่มีคุณภาพ ตอบสนองต่อความต้องการของวิชาชีพและสังคมได้อย่างเหมาะสมในอนาคต

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายสำคัญเพื่อศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อทักษะการปรับตัวในการฝึกปฏิบัติการพยาบาลของนักศึกษาพยาบาล มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม โดยมีจุดมุ่งหมายเฉพาะดังนี้

1. เพื่อศึกษาระดับทักษะการปรับตัวในการฝึกปฏิบัติการพยาบาลของนักศึกษาพยาบาล มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม

2. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างสุขภาวะทางจิตใจ ความฉลาดทางอารมณ์ การเห็นคุณค่าในตนเอง การอบรมเลี้ยงดู และการรับรู้ความสามารถด้านวิชาการของตน กับทักษะการปรับตัวในการฝึกปฏิบัติการพยาบาลของนักศึกษาพยาบาล มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม

3. เพื่อศึกษาและสร้างสมการพยากรณ์ที่ดีที่สุดของปัจจัยที่ส่งผลต่อทักษะการปรับตัวในการฝึกปฏิบัติการพยาบาลของนักศึกษาพยาบาล มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ คณะผู้วิจัยได้ดำเนินการ ดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรในการศึกษาครั้งนี้ คือ นักศึกษาพยาบาล มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงครามที่ผ่านการเรียนภาคปฏิบัติ ได้แก่ นักศึกษาพยาบาลชั้นปีที่ 3 จำนวน 57 คน และชั้นปีที่ 4 จำนวน 59 คน รวมทั้งสิ้น 116 คน เนื่องจากจำนวนประชากรมีค่อนข้างน้อย ดังนั้นการศึกษานี้จึงเป็นการวิจัยทั้งประชากร

2. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถาม (Questionnaire) ได้แก่ แบบสอบถามเกี่ยวกับ 1) ทักษะการปรับตัวในการฝึกปฏิบัติการพยาบาล 2) สุขภาวะทางจิตใจ 3) ความฉลาดทางอารมณ์ 4) การเห็นคุณค่าในตนเอง 5) การอบรมเลี้ยงดู และ 6) การรับรู้ความสามารถด้านวิชาการของตน ที่มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ โดยมีขั้นตอนในการสร้างเครื่องมือและขั้นตอนการดำเนินการ ดังนี้

ขั้นที่ 1 ผู้วิจัยศึกษาเอกสาร ตำรา และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการวัดตัวแปรในการวิจัย เพื่อให้เกิดความเข้าใจในแนวคิดและหลักการในการวัดตัวแปร จากนั้นจึงกำหนดนิยามเชิงปฏิบัติการ โครงสร้างของตัวแปรที่ต้องการวัด และสอบถามความคิดเห็นจากอาจารย์ที่ปรึกษา โดยมีนิยามเชิงปฏิบัติการ ดังนี้

1) ทักษะการปรับตัวในการฝึกปฏิบัติการพยาบาล หมายถึง ความสามารถที่นักศึกษาปรับเปลี่ยนพฤติกรรมของตนเองและรับมือกับสิ่งแวดล้อม หรือบริบทของสังคมที่เปลี่ยนแปลง เพื่อให้สามารถดำรงชีวิตได้อย่างราบรื่นและปกติสุขในช่วงเวลาของการปฏิบัติการพยาบาลในแหล่งฝึก 4 ด้าน คือ ด้านการเรียนรู้ ด้านครูผู้สอน ด้านสังคม และด้านสภาพแวดล้อม

1.1 ด้านการเรียนรู้ หมายถึง พฤติกรรมของนักศึกษาที่สะท้อนให้เห็นถึงการมีองค์ความรู้ ทักษะในการดูแลผู้ป่วยและการปฏิบัติงานทางการพยาบาล ประยุกต์ความรู้ทางทฤษฎีและทักษะการปฏิบัติที่ได้รับจากการศึกษาในห้องเรียนไปยังสถานการณ์จริง อย่างมีประสิทธิภาพและปลอดภัยสำหรับผู้ป่วย

1.2 ด้านผู้สอน หมายถึง ความสามารถของนักศึกษาในการปฏิบัติตามคำแนะนำและการสนับสนุนที่ได้รับจากอาจารย์ที่มีประสบการณ์และความรู้ในสาขาพยาบาลในสถานการณ์การฝึกปฏิบัติทางคลินิก

มีปฏิสัมพันธ์ ความสุภาพอ่อนน้อม และทัศนคติที่ดีต่ออาจารย์ มีการซักถามข้อสงสัยต่าง ๆ เอาใจใส่ในงานที่ได้รับมอบหมาย

1.3 ด้านสังคม หมายถึง การที่นักศึกษาปฏิบัติตามกฎระเบียบและข้อบังคับทางสังคม หรือแหล่งฝึกเคาแฟในสิทธิของผู้อื่นเห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวม กล้าแสดงความคิดเห็นในเรื่องต่าง ๆ และยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น มีมนุษยสัมพันธ์ เข้ากับผู้อื่นได้ดี มีการให้ความช่วยเหลือ ห่วงใยซึ่งกันและกัน อยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข

1.4 ด้านสภาพแวดล้อม หมายถึง สภาพการณ์ที่นักศึกษาปรับตัวให้เข้ากับสิ่งต่าง ๆ ภายในแหล่งฝึกได้อย่างเหมาะสม ได้แก่ สิ่งอำนวยความสะดวกภายในโรงพยาบาล หอผู้ป่วย อุปกรณ์ทางการแพทย์ และทรัพยากรการเรียนรู้ในแหล่งฝึก

2) สุขภาวะทางจิตใจ หมายถึง สภาพทางจิตใจของนักศึกษาที่มีความสุขและพึงพอใจในการทำงาน ทางพยาบาล รวมถึงความเจริญก้าวหน้าในทางอารมณ์และสมรรถภาพทางจิตใจในการรับมือกับสถานการณ์ที่ต้องเผชิญกับความเครียดที่อาจเกิดขึ้นในการฝึกปฏิบัติการพยาบาล

3) ความฉลาดทางอารมณ์ หมายถึง สภาพการณ์ที่นักศึกษารู้สึกถึงอารมณ์ของตนเองและผู้อื่น ทราบสาเหตุที่ทำให้เกิดอารมณ์นั้น ๆ หาวิธีการควบคุมและจัดการกับอารมณ์ของตนเองให้เหมาะสมใน สถานการณ์ต่าง ๆ ไม่ให้เป็นอุปสรรคในการปฏิบัติงาน สื่อสารอารมณ์ของตนเองเพื่อเสริมสร้างความเข้าใจ และความร่วมมือในการทำงานกับผู้อื่น สามารถอ่านและเข้าใจความต้องการทางอารมณ์และรู้สึกของผู้ใกล้ชิด เพื่อให้บริการดูแลที่เหมาะสมและสร้างความพึงพอใจในผู้ป่วย

4) การเห็นคุณค่าในตนเอง หมายถึง สภาพการณ์ที่นักศึกษาเชื่อมั่นในความสามารถของตนเอง ในการให้การดูแลและรักษาผู้ป่วยอย่างมีคุณธรรม มีการวิเคราะห์สถานการณ์ที่ซับซ้อนและเชื่อมั่น ในการตัดสินใจ และมีความรับผิดชอบในการดูแลผู้ป่วยรู้สึกว่าการปฏิบัติงานที่มีความหมายและมีค่าต่อชีวิตของผู้ป่วย และสังคม

5) การอบรมเลี้ยงดู หมายถึง การแนะนำและการปฏิบัติต่อนักศึกษามุ่งให้มีความประพฤติดี รู้จักควบคุมตนเอง สร้างสภาพแวดล้อมที่ปลอดภัย สร้างความร่วมมือและการสื่อสารที่เหมาะสมกับนักศึกษา ปราศจากความขัดแย้งที่เกิดขึ้นทั้งในครอบครัวและสังคมภายนอกได้อย่างเหมาะสม

6) การรับรู้ความสามารถด้านวิชาการของตน หมายถึง กระบวนการที่นักศึกษาวางแผนและกำหนด เป้าหมายการเรียนรู้ที่ตนเองตั้งขึ้นเพื่อพัฒนาความเข้าใจและทักษะทางวิชาการในสายงานพยาบาล ทำให้เกิดการเรียนรู้ตลอดชีวิตที่มีโครงสร้างและเป็นระบบเพื่อปรับตัวและประสิทธิภาพในการฝึกปฏิบัติการ พยาบาลจนประสบความสำเร็จในการฝึกปฏิบัติและส่งผลให้มีความเชี่ยวชาญในสาขาการพยาบาล

ขั้น 2 สร้างแบบสอบถามที่มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ โดยมีรายละเอียด สำหรับความหมายในการตอบแต่ละช่องอันดับคะแนน ดังนี้

ระดับ 5 หมายถึง นักศึกษามีความเห็นด้วยอย่างยิ่ง

ระดับ 4 หมายถึง นักศึกษามีความเห็นด้วย

ระดับ 3 หมายถึง นักศึกษามีความไม่แน่ใจ

ระดับ 2 หมายถึง นักศึกษาไม่เห็นด้วย

ระดับ 1 หมายถึง นักศึกษาไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง

จากนั้นนำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อตรวจสอบและพิจารณาความครอบคลุมของเนื้อหา

ขั้น 3 ผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่พัฒนาขึ้นให้ผู้เชี่ยวชาญด้านการพยาบาลและการวัดและการประเมินผลทางการศึกษา จำนวน 3 ท่าน ตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหาและปรับปรุงแก้ไขข้อคำถามโดยผลจากการวิเคราะห์ค่า IOC จากข้อคำถามทั้งหมด 43 ข้อ พบว่า มีค่า IOC อยู่ระหว่าง 0.67 - 1.00 จากนั้นพิจารณาข้อคำถามที่มีค่า IOC มากกว่าหรือเท่ากับ 0.50 ขึ้นไป

ขั้น 4 นำแบบสอบถามไปทดลองใช้กับนักศึกษาพยาบาล จำนวน 30 คน ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างเพื่อหาคุณภาพของเครื่องมือ หาค่าความเที่ยง (Reliability) ของแบบสอบถามทั้งฉบับ โดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Alpha Coefficient of Cronbach) จากนั้นวิเคราะห์หาค่าอำนาจจำแนกรายข้อ (Discrimination) ระหว่างคะแนนรายข้อกับคะแนนรวม (Item-total correlation) ผลการวิเคราะห์ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ค่าอำนาจจำแนก และค่าความเที่ยง ของแบบวัด จำแนกตามตัวแปร

ตัวแปร	อำนาจจำแนก	ความเที่ยงทั้งฉบับ
สุขภาวะทางจิตใจ (X1) (ข้อ 1 - ข้อ 10)	0.518 - 0.836	0.905
ความฉลาดทางอารมณ์ (X2) (ข้อ 11 - ข้อ 22)	0.487 - 0.941	0.935
การเห็นคุณค่าในตนเอง (X3) (ข้อ 23 - ข้อ 31)	0.719 - 0.920	0.958
การอบรมเลี้ยงดู (X4) (ข้อ 31 - ข้อ 41)	0.446 - 0.923	0.952
การรับรู้ความสามารถด้านวิชาการของตน (X5) (ข้อ 42 - ข้อ 50)	0.618 - 0.817	0.917
ทักษะการปรับตัวในการฝึกปฏิบัติการพยาบาล (Y) (ข้อ 51 - ข้อ 72)	0.566 - 0.924	0.968

ขั้นที่ 5 จัดพิมพ์แบบสอบถามของนักเรียนฉบับสมบูรณ์ เพื่อนำไปเก็บรวบรวมข้อมูลสำหรับการวิจัย

ขั้นที่ 6 ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อนำข้อมูลมาวิเคราะห์หาค่าทางสถิติ

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อทักษะการปรับตัวในการฝึกปฏิบัติการพยาบาลของนักศึกษาพยาบาล มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม คณะผู้วิจัยดำเนินการดังนี้

3.1 ทำหนังสือราชการขออนุญาตเก็บข้อมูลไปยังนักศึกษาพยาบาลศาสตร์ อาจารย์คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม ตำบลพลายชุมพล อำเภอเมือง จังหวัดพิษณุโลก

3.2 ส่งหนังสือขออนุญาตเก็บข้อมูล ให้กับที่ปรึกษาประจำชั้นปี

3.3 นัดหมายนักศึกษาเพื่อชี้แจงวัตถุประสงค์ ทำความเข้าใจ และขอความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามผ่านระบบออนไลน์ โดยนัดหมายศึกษานอกเวลาเรียน ช่วงเวลา 16.30 – 17.00 น. จากนั้นจึงส่งลิงค์แบบสอบถามผ่านระบบออนไลน์ให้กับกลุ่มตัวอย่าง

3.4 กลุ่มตัวอย่างตอบแบบสอบถามผ่านระบบออนไลน์ ด้วยโปรแกรม google form โดยให้เวลาในการตอบแบบสอบถามประมาณ 30 – 45 นาที โดยคณะผู้วิจัยรวบรวมที่อยู่อีเมลจำกัดสำหรับผู้ใช้ใน มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม เท่านั้น และจำกัดให้ตอบกลับได้เพียง 1 ครั้ง

3.5 เมื่อกลุ่มตัวอย่างตอบแบบสอบถามครบถ้วนและส่งเรียบร้อยแล้ว คณะผู้วิจัยตรวจสอบความครบถ้วนและรวบรวมแบบสอบถาม และนำข้อมูลที่ได้มาประมวลผลวิเคราะห์ทางสถิติต่อไป

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์ โดยแบ่งการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

4.1 วิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม วิเคราะห์โดยหาค่าความถี่ และค่าร้อยละ แล้วนำเสนอเป็นตารางประกอบความเรียงท้ายตาราง

4.2 วิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อทักษะการปรับตัวในการฝึกปฏิบัติการพยาบาลของนักศึกษาพยาบาล มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม โดยการหาค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และตรวจสอบการแจกแจงข้อมูลว่าตัวแปรมีการแจกแจงเป็นโค้งปกติ แล้วนำเสนอเป็นตารางประกอบความเรียงท้ายตาราง ซึ่งผลการตรวจสอบการแจกแจงของข้อมูล (distribution) ดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 ค่าความเบ้ (Skewness) และค่าความโด่ง (Kurtosis) ของตัวแปร

ตัวแปร	Skewness	Kurtosis
สุขภาวะทางจิตใจ (X1)	.079	-1.384
ความฉลาดทางอารมณ์ (X2)	-1.191	-1.193
การเห็นคุณค่าในตนเอง (X3)	-.635	-.124
การอบรมเลี้ยงดู (X4)	-1.305	1.638
การรับรู้ความสามารถด้านวิชาการของตน (X5)	-.335	-1.618
ทักษะการปรับตัวในการฝึกปฏิบัติการพยาบาล (Y)	-.190	-1.417

จากตารางที่ 2 ค่าความเบ้และค่าความโด่งของตัวแปรที่ใช้ในการศึกษา พบว่า ค่าความเบ้ของตัวแปรทั้งหมดมีลักษณะเบ้ทางลบ แสดงว่า กลุ่มตัวอย่างทั้งหมดมีคะแนนสูงกว่าค่าเฉลี่ย ส่วนค่าความโด่งของตัวแปรส่วนใหญ่มีค่าค่อนข้างต่ำ แสดงว่า ตัวแปรมีลักษณะการแจกแจงเป็นโค้งปกติ

เมื่อพิจารณาค่าความเบ้และความโด่ง พบว่า ค่าความเบ้และความความโด่งมีความแตกต่างจากศูนย์เพียงเล็กน้อยแต่จัดว่าใกล้เคียงศูนย์ถือว่าตัวแปรมีการแจกแจงเป็นโค้งปกติ ซึ่งค่าความเบ้ (skewness) อยู่ระหว่าง -3 ถึง +3 และค่าความโด่ง (kurtosis) อยู่ระหว่าง -10 ถึง +10 แสดงว่า ตัวแปรมีการแจกแจงข้อมูลแบบปกติ (Schumacker & Lomax, 2010)

4.3 วิเคราะห์หาค่าความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรพยากรณ์กับทักษะการปรับตัวในการฝึกปฏิบัติการพยาบาลของนักศึกษาพยาบาล มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม ใช้การหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน แล้วนำเสนอเป็นตารางประกอบความเรียงท้ายตาราง

4.4 วิเคราะห์หาตัวแปรพยากรณ์ที่สามารถพยากรณ์ทักษะการปรับตัวในการฝึกปฏิบัติการพยาบาลของนักศึกษาพยาบาล มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม โดยการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน (Stepwise Multiple Regression Analysis) เพื่อค้นหาตัวแปรพยากรณ์ที่ดีที่สุดในการพยากรณ์ทักษะการปรับตัวในการฝึกปฏิบัติการพยาบาลของนักศึกษาพยาบาล มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม แล้วนำเสนอเป็นตารางประกอบความเรียงท้ายตาราง ซึ่งผลการตรวจสอบปัญหาความสัมพันธ์ที่สูงระหว่างตัวแปรอิสระ (independent variables) ดังตารางที่ 3

ตารางที่ 3 ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์เชิงเส้นของปัจจัยที่ส่งผลต่อทักษะการปรับตัวในการฝึกปฏิบัติการพยาบาลของนักศึกษาพยาบาล

ตัวแปร	Collinearity Statistics	
	Tolerance	VIF
การเห็นคุณค่าในตนเอง (X3)	.255	3.929
สุขภาวะทางจิตใจ (X1)	.416	2.402
การรับรู้ความสามารถด้านวิชาการของตน (X5)	.355	2.821
การอบรมเลี้ยงดู (X4)	.344	2.908

จากตารางที่ 3 ผลการตรวจสอบข้อตกลงเบื้องต้นเพื่อตรวจสอบปัญหาความสัมพันธ์ที่สูงระหว่างตัวแปรอิสระ (independent variables) พบว่า ตัวแปรการเห็นคุณค่าในตนเอง (X3), สุขภาวะทางจิตใจ (X1), การรับรู้ความสามารถด้านวิชาการของตน (X5), การอบรมเลี้ยงดู (X4) มีค่า Tolerance อยู่ระหว่าง 0.255 - 0.416 และค่า VIF อยู่ระหว่าง 2.402 – 3.929 ซึ่งหมายความว่า ตัวแปรต้นไม่มีความสัมพันธ์กันในระดับสูง (Multicollinearity) พิจารณาจากค่า VIF มีค่าไม่เกิน 10 และค่า Tolerance มีค่าไม่ต่ำกว่า 0.2 (Hair, et al., 2010)

5. จริยธรรมในการวิจัย

การพิทักษ์สิทธิของกลุ่มตัวอย่าง ได้รับการรับรองโครงการวิจัยเลขที่ PSRU-EC 2024/005 จาก คณะกรรมการวิจัยในมนุษย์ มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม รวมถึงผู้วิจัยได้ชี้แจงวัตถุประสงค์และ ประโยชน์ของการวิจัยให้นักศึกษาได้ทราบและการยินยอมเข้าร่วมการวิจัยขึ้นอยู่ด้วยความสมัครใจของ นักศึกษาข้อมูลที่ได้จากการวิจัยทั้งหมดถูกนำเสนอในภาพรวม โดยไม่มีการระบุชื่อของนิสิต และนำข้อมูลไปใช้ ประโยชน์สำหรับการวิจัยเท่านั้นแต่หากนักศึกษาไม่ยินยอมหรือไม่ประสงค์ที่จะเข้าร่วมการวิจัย นักศึกษาสามารถ ยกเลิกการเข้าร่วมโครงการวิจัยได้ทันทีและตลอดเวลา

ผลการวิจัย

ในการศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อทักษะการปรับตัวในการฝึกปฏิบัติการพยาบาลของนักศึกษาพยาบาล มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม สรุปผลการวิจัย ได้ดังนี้

1. ผลการวิเคราะห์ทักษะการปรับตัวในการฝึกปฏิบัติการพยาบาลของนักศึกษาพยาบาล มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม

ตารางที่ 4 ค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

ตัวแปร	Mean	S.D.
1. สุขภาวะทางจิตใจ (X1)	4.23	0.59
2. ความฉลาดทางอารมณ์ (X2)	4.44	0.44
3. การเห็นคุณค่าในตนเอง (X3)	4.50	0.50
4. การอบรมเลี้ยงดู (X4)	4.57	0.52
5. การรับรู้ความสามารถด้านวิชาการของตน (X5)	4.57	0.44
6. ทักษะการปรับตัวในการฝึกปฏิบัติการพยาบาล (Y)	4.48	0.44
6.1 ด้านการเรียนรู้ (Y1)	4.41	0.50
6.2 ด้านผู้สอน (Y2)	4.56	0.47
6.3 ด้านสังคม (Y3)	4.57	0.45
6.4 ด้านสภาพแวดล้อม (Y4)	4.37	0.50

จากตารางที่ 4 พบว่า ทักษะการปรับตัวในการฝึกปฏิบัติการพยาบาลของนักศึกษาพยาบาล มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับสูง ($\bar{X} = 4.48$, S.D. = 0.44) และมีค่าส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐานอยู่ระหว่าง 0.44 เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ทุกด้านมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับสูง โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ย

สูงที่สุดคือ ด้านสังคม ($\bar{X} = 4.57$, S.D. = 0.45) รองลงมาคือด้านผู้สอน ($\bar{X} = 4.56$, S.D. = 0.47) ด้านการเรียน ($\bar{X} = 4.41$, S.D. = 0.50) และด้านสภาพแวดล้อม ($\bar{X} = 4.37$, S.D. = 0.50)

เมื่อพิจารณาตัวแปรพยากรณ์มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับสูงถึงสูงที่สุด (ค่าเฉลี่ย = 4.23 ถึง 4.57) และ มีค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานอยู่ระหว่าง 0.44 ถึง 0.59 แสดงให้เห็นว่าข้อมูลมีการกระจายอยู่ใกล้กับค่าเฉลี่ย เนื่องจากส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานดังกล่าวมีค่าไม่เกิน 1

2. ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรพยากรณ์กับทักษะการปรับตัวในการฝึกปฏิบัติการพยาบาลของนักศึกษาพยาบาล มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม

ตารางที่ 5 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของตัวแปรพยากรณ์กับทักษะการปรับตัวในการฝึกปฏิบัติการพยาบาลของนักศึกษาพยาบาล มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม

ตัวแปร	X1	X2	X3	X4	X5	Y
สุขภาวะทางจิตใจ (X1)	1.000					
ความฉลาดทางอารมณ์ (X2)	0.537**	1.000				
การเห็นคุณค่าในตนเอง (X3)	0.708**	0.457**	1.000			
การอบรมเลี้ยงดู (X4)	0.551**	0.449**	0.792**	1.000		
การรับรู้ความสามารถด้านวิชาการของตน (X5)	0.708**	0.446**	0.740**	0.687**	1.000	
ทักษะการปรับตัวในการฝึกปฏิบัติการพยาบาล (Y)	0.734**	0.437**	0.756**	0.696**	0.746**	1.000

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ผลการวิเคราะห์ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับทักษะการปรับตัวในการฝึกปฏิบัติการพยาบาลในภาพรวมของนักศึกษาพยาบาล มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม พบว่า ตัวแปรทุกตัวมีความสัมพันธ์กับทักษะการปรับตัวในการฝึกปฏิบัติการพยาบาล ทางบวกในระดับปานกลางถึงสูง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์มีค่าระหว่าง 0.437 – 0.756 และปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับทักษะการปรับตัวในการฝึกปฏิบัติการพยาบาลสูงที่สุด คือ การเห็นคุณค่าในตนเอง ($r_{xy} = 0.756^{**}$) รองลงมา ได้แก่ การรับรู้ความสามารถด้านวิชาการของตน ($r_{xy} = 0.746^{**}$) สุขภาวะทางจิตใจ ($r_{xy} = 0.734^{**}$) การอบรมเลี้ยงดู ($r_{xy} = 0.696^{**}$) และความฉลาดทางอารมณ์ ($r_{xy} = 0.437^{**}$) ตามลำดับ

สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ภายในระหว่างตัวแปรอิสระ จำนวน 10 คู่ มีค่าระหว่าง 0.446 - 0.792 ซึ่งเป็นความสัมพันธ์ในระดับปานกลางถึงสูง ทุกคู่มีความสัมพันธ์ในทิศทางบวกและมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ทุกคู่ โดยค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ภายในระหว่างตัวแปรอิสระที่มีค่าสูงสุด คือ การเห็นคุณค่าในตนเอง (X3) กับการอบรมเลี้ยงดู (X4) ($r_{xy} = 0.792^{**}$) และค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ภายในระหว่างตัวแปรอิสระที่มีค่าต่ำสุด คือ ความฉลาดทางอารมณ์ (X2) กับการรับรู้ความสามารถด้านวิชาการของตน (X5) ($r_{xy} = 0.446^{**}$)

3. ผลการวิเคราะห์หาตัวแปรพยากรณ์ที่สามารถพยากรณ์ทักษะการปรับตัวในการฝึกปฏิบัติการพยาบาลของนักศึกษาพยาบาล มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม

ตารางที่ 6 ผลการวิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลต่อทักษะการปรับตัวในการฝึกปฏิบัติการพยาบาลของนักศึกษาพยาบาล มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม

ตัวแปร	b	S.E.	β	Sig
การเห็นคุณค่าในตนเอง (X3)	.174	.092	.196	.061
สุขภาวะทางจิตใจ (X1)	.239	.062	.313	.000
การรับรู้ความสามารถด้านวิชาการของตน (X5)	.242	.089	.239	.007
การอบรมเลี้ยงดู (X4)	.176	.077	.205	.023
$a = 0.782, R = 0.836, R^2 = 0.699, F = 64.361, \text{Sig.} = .000$				

จากตารางที่ 6 ผลการค้นหาค่าตัวแปรในการพยากรณ์ทักษะการปรับตัวในการฝึกปฏิบัติการพยาบาลของนักศึกษาพยาบาล จากการวิเคราะห์หาค่าถ้อยพหุคูณแบบขั้นตอน (Stepwise Multiple Regression Analysis) พบว่า ปัจจัยที่ส่งผลต่อทักษะการปรับตัวในการฝึกปฏิบัติการพยาบาลของนักศึกษาพยาบาล มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จำนวน 4 ตัว ได้แก่ การรับรู้ความสามารถด้านวิชาการของตน (X5) สุขภาวะทางจิตใจ (X1) การอบรมเลี้ยงดู (X4) และการเห็นคุณค่าในตนเอง (X3) โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของตัวแปรพยากรณ์ ในรูปคะแนนดิบเท่ากับ .242, .239, .176 และ .174 ตามลำดับ ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของตัวแปรพยากรณ์ในรูปคะแนนมาตรฐานเท่ากับ .239, .313, .077, .092 ตามลำดับ มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณเท่ากับ 0.836 ($R = .836$) มีค่าอำนาจในการพยากรณ์ได้ร้อยละ 66.90 ($R^2 = .699$) หมายความว่า ตัวแปรพยากรณ์สามารถอธิบายความแปรปรวนของตัวแปรเกณฑ์ได้ร้อยละ 66.90 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 มีค่าความคลาดเคลื่อนมาตรฐานของการพยากรณ์เท่ากับ .250 ($SE_{est} = .250$) ค่าคงที่ของสมการพยากรณ์ในรูปคะแนนดิบเท่ากับ 0.782 ($a = 0.782$) การทดสอบนัยสำคัญของค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณมีค่าเท่ากับ 64.361 ($F = 64.361^*$) แสดงว่า ตัวแปรพยากรณ์ทุกตัวร่วมกันมีความสัมพันธ์กับตัวแปรเกณฑ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งสามารถสร้างสมการพยากรณ์ ได้ดังนี้

สมการพยากรณ์ในรูปคะแนนดิบ

$$\hat{Y} = 0.782 + 0.242X_5^* + 0.239X_1^* + 0.176X_4^* + 0.174X_3^*$$

สมการพยากรณ์ในรูปคะแนนมาตรฐาน

$$\hat{Z}_Y = 0.239Z_{X_5^*} + 0.313Z_{X_1^*} + 0.077Z_{X_4^*} + 0.092Z_{X_3^*}$$

การอภิปรายผลการวิจัย

1. การอภิปรายผลการศึกษาทักษะการปรับตัวในการฝึกปฏิบัติการพยาบาลของนักศึกษาพยาบาล มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม

ทักษะการปรับตัวในการฝึกปฏิบัติการพยาบาลของนักศึกษาพยาบาล มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาองค์ประกอบของทักษะการปรับตัวในการฝึกปฏิบัติการพยาบาลเป็นรายด้าน พบว่า ด้านผู้สอนและด้านสังคมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด ส่วนด้านการเรียนและด้านสภาพแวดล้อม มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับสูงที่สุด แสดงให้เห็นว่า นักศึกษาปรับเปลี่ยนพฤติกรรม ปรับตัวเข้ากับสถานการณ์ต่างๆ ในการฝึกปฏิบัติจริง และรับมือกับบริบทของสังคมที่เปลี่ยนแปลงในแหล่งฝึกได้เป็นอย่างดี ตามที่ Bernard (1960) กล่าวไว้ การปรับตัวในสังคมหมายถึงการมีพฤติกรรมที่สอดคล้องกับสภาพสังคมในขณะนั้น และมีความสามารถในการเผชิญกับสถานการณ์ต่าง ๆ รวมถึงการรับมือกับอุปสรรคและความยากลำบากได้อย่างปกติสุขทั้งทางร่างกายและจิตใจ และสอดคล้องกับงานวิจัยของปรเมศวร์ พิทยเจริญวงศ์ และ ทิพย์วัลย์ สุรินยา (2566) ซึ่งศึกษาระดับการปรับตัวและสุขภาวะทางจิตใจของนิสิตปริญญาตรี ชั้นปีที่ 1 ที่มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตบางเขน พบว่านิสิตมีการปรับตัวโดยรวมอยู่ในระดับสูง โดยการปรับตัวในแต่ละด้านมีระดับสูงทั้งหมด โดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ด้านสังคม ด้านความรู้สึที่มีต่อสถาบัน ด้านอารมณ์ส่วนตัว และด้านการเรียน

2. การอภิปรายผลการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรพยากรณ์กับทักษะการปรับตัวในการฝึกปฏิบัติการพยาบาลของนักศึกษาพยาบาล มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม

ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยที่ส่งผลต่อทักษะการปรับตัวในการฝึกปฏิบัติการพยาบาลของนักศึกษาพยาบาล มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม พบว่า ตัวแปรทุกตัวมีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับทักษะการปรับตัวในการฝึกปฏิบัติการพยาบาลสูงที่สุด คือ การเห็นคุณค่าในตนเอง รองลงมา ได้แก่ การรับรู้ความสามารถด้านวิชาการของตน สุขภาวะทางจิตใจ การอบรมเลี้ยงดู และความฉลาดทางอารมณ์ ตามลำดับ เนื่องมาจากนักศึกษาที่มีการเห็นคุณค่าในตนเองสูง จะมีความมั่นใจในการทำงาน มีความสามารถในการแก้ปัญหาและเผชิญกับความท้าทายต่างๆ ได้ดี การที่นักศึกษามองเห็นคุณค่าในตนเองเป็นปัจจัยสำคัญที่ช่วยเสริมสร้างความสามารถในการปรับตัวในสภาพแวดล้อมการฝึกปฏิบัติที่เปลี่ยนแปลงและท้าทาย ส่วนปัจจัยอื่นๆ มีบทบาทสำคัญในการเสริมสร้างความสามารถในการปรับตัวให้กับนักศึกษาพยาบาลเช่นกัน ซึ่งสอดคล้องกับผลการศึกษาของวนสนันท์ ขลิบปิ่น และ มนัสนันท์ หัตถศักดิ์ (2563) พบว่าปัจจัยต่าง ๆ เช่น การเรียน การมีปฏิสัมพันธ์กับผู้สอน กลุ่มเพื่อน สภาพแวดล้อม และกิจกรรมมีผลต่อการปรับตัวของนักศึกษาปริญญาตรีชั้นปีที่ 1 ในระดับสูง ส่วนงานวิจัยของอัจฉราวรรณ จันทรเพ็ญศรี (2564) พบว่าการเห็นคุณค่าในตนเองของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา มีความสัมพันธ์ทางบวกกับการปรับตัวในสังคมอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 และงานวิจัยของนุชนาถ อุมูติ (2565) พบว่า การเห็นคุณค่า

ในตนเองและความฉลาดทางอารมณ์มีความสัมพันธ์ทางบวกกับการปรับตัวในสังคมอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .01.

3. การอภิปรายผลการศึกษาและสร้างสมการพยากรณ์ที่ดีที่สุดของปัจจัยที่ส่งผลต่อทักษะการปรับตัวในการฝึกปฏิบัติการพยาบาลของนักศึกษาพยาบาล มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม

การหาตัวแปรพยากรณ์ทักษะการปรับตัวในการฝึกปฏิบัติการพยาบาลของนักศึกษาพยาบาลจากผลการวิจัย พบว่า ปัจจัยที่มีผลต่อทักษะการปรับตัวในการฝึกปฏิบัติการพยาบาลของนักศึกษาพยาบาล มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ได้แก่ การรับรู้ความสามารถด้านวิชาการของตน สุขภาวะทางจิตใจ การอบรมเลี้ยงดู และการเห็นคุณค่าในตนเอง ส่วนความฉลาดทางอารมณ์ไม่ส่งผลต่อทักษะการปรับตัวในการฝึกปฏิบัติการพยาบาลอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ โดยการรับรู้ความสามารถด้านวิชาการของตนเป็นปัจจัยที่ส่งผลมากที่สุดต่อทักษะการปรับตัวในการฝึกปฏิบัติการพยาบาล แสดงให้เห็นว่า นักศึกษาที่มีการรับรู้ถึงความสามารถด้านวิชาการของตนเองสูง มีความมั่นใจในการนำความรู้และทักษะที่เรียนมาไปประยุกต์ใช้ในสถานการณ์จริงได้อย่างมีประสิทธิภาพ ช่วยลดความกังวลและความกลัวที่จะทำผิดพลาด ทำให้นักศึกษากล้าที่จะลงมือทำและปรับตัวเข้ากับสถานการณ์ต่างๆ ได้ดีขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของเจนวิทย์ วาริโป และคณะ (2564) ที่พบว่าเจตคติต่อการเรียนรู้, การเห็นคุณค่าในตนเอง, การรับรู้ความสามารถด้านวิชาการ, และความผูกพันกับผู้ปกครองมีผลต่อการปรับตัวของนักศึกษาระดับปริญญาตรีอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยสามารถอธิบายความแปรปรวนได้ถึง 71.30%

สุขภาวะทางจิตใจเป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อทักษะการปรับตัวในการฝึกปฏิบัติการพยาบาลอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ แสดงให้เห็นว่า นักศึกษาที่มีสุขภาวะทางจิตใจดีมักจะมีทักษะในการจัดการกับความเครียดได้อย่างมีประสิทธิภาพ มีความยืดหยุ่น และความสามารถในการปรับตัวต่อสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงได้ดี เมื่อเผชิญกับความท้าทายหรือปัญหาที่ไม่คาดคิดจะสามารถปรับตัวและหาวิธีการใหม่ๆ ในการแก้ไขปัญหาได้ มีความมั่นใจในการใช้ความคิดวิเคราะห์ การตัดสินใจ และมองเห็นความสำเร็จในอนาคต ซึ่งช่วยเสริมสร้างความมุ่งมั่นและความตั้งใจในการฝึกปฏิบัติ ทำให้การปรับตัวเป็นไปได้อย่างราบรื่น สอดคล้องกับงานวิจัยของนุชนาถ อุมูตี (2565) พบว่าความฉลาดทางอารมณ์, การเห็นคุณค่าในตนเอง, ความเครียด และการเผชิญปัญหาสามารถพยากรณ์การปรับตัวของนักศึกษาวิทยาลัยเทคนิคในสามจังหวัดชายแดนใต้ได้ถึง 21.5% เช่นเดียวกับงานวิจัยปรเมศวร์ พิทยเจริญวงศ์ และ ทิพย์วัลย์ สุรินยา (2566) พบว่าการปรับตัวของนิสิตชั้นปีที่ 1 มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์มีความสัมพันธ์ทางบวกกับสุขภาวะจิตใจอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

การอบรมเลี้ยงดูเป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อทักษะการปรับตัวในการฝึกปฏิบัติการพยาบาล อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ แสดงให้เห็นว่า การอบรมเลี้ยงดูที่ดีมีบทบาทสำคัญในการพัฒนาทักษะการปรับตัวของนักศึกษาพยาบาล การอบรมที่ส่งเสริมทักษะการแก้ปัญหา การเสริมสร้างความมั่นใจ การพัฒนาทักษะทางสังคม การจัดการกับอารมณ์ การมีวินัย และการสนับสนุนจากครอบครัว โดยจะช่วยเสริมสร้างความสามารถในการ

ปรับตัวในระหว่างการศึกษาปฏิบัติได้อย่างมีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับงานวิจัยของณัฐฐา ธนบัตร และ ณัฐวิณ สิทธิศิริอรธร (2562) ที่พบว่าความฉลาดทางอารมณ์เป็นตัวแปรที่สามารถทำนายการปรับตัวทางสังคมของนิสิตปริญญาตรีชั้นปีที่ 1 ได้สูงสุด รองลงมาคือทัศนคติต่อมหาวิทยาลัย และการอบรมเลี้ยงดูแบบรักสนับสนุน ตามลำดับ

การเห็นคุณค่าในตนเองเป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อทักษะการปรับตัวในการฝึกปฏิบัติการพยาบาลอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ แสดงให้เห็นว่า การที่นักศึกษาที่มีความมั่นใจในตนเองช่วยเสริมสร้างความสามารถในการเผชิญกับความท้าทาย การมองโลกในแง่ดี การจัดการกับความเครียด การสร้างความสัมพันธ์ที่ดี ความยืดหยุ่น และการพัฒนาตนเอง ช่วยให้นักศึกษาเผชิญกับความท้าทายและปัญหาที่เกิดขึ้นระหว่างการฝึกปฏิบัติได้อย่างมั่นใจและมีประสิทธิภาพ ทำให้สามารถปรับตัวได้ดีขึ้นเมื่อเจอสถานการณ์ที่ไม่คาดคิด ซึ่งสอดคล้องกับผลการศึกษาในงานวิจัยของอัจฉราวรรณ จันทรเพ็ญศรี (2564) พบว่าการเห็นคุณค่าในตนเองมีความสัมพันธ์ทางบวกกับการปรับตัวในสังคมของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของเจนวิทย์ วาริโป และคณะ (2564) ที่ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการปรับตัวในมหาวิทยาลัย พบว่าการเห็นคุณค่าในตนเองและปัจจัยอื่นๆ มีอิทธิพลต่อการปรับตัวอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 โดยร่วมกันอธิบายความแปรปรวนได้ถึง 71.30% เช่นเดียวกับงานวิจัยของนุชนาถ อุมูดี (2565) ที่พบว่าความฉลาดทางอารมณ์ การเห็นคุณค่าในตนเอง ความเครียด และการเผชิญปัญหา มีผลต่อการปรับตัวโดยตัวแปรทั้งหมดรวมกันสามารถพยากรณ์การปรับตัวได้ถึง 21.5%

นอกจากนี้ ความฉลาดทางอารมณ์ไม่สามารถทำนายทักษะการปรับตัวในการฝึกปฏิบัติการพยาบาลได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ข้อแตกต่างนี้อาจสะท้อนถึงผลกระทบจากบริบทที่แตกต่างกันและปัจจัยอื่น ๆ ที่อาจส่งผลต่อการปรับตัวในแต่ละสาขาวิชา ซึ่งไม่สอดคล้องกับงานวิจัยที่พบว่าความฉลาดทางอารมณ์ เป็นปัจจัยที่สำคัญในการทำนายการปรับตัวของนักศึกษา โดยในกรณีของนุชนาถ อุมูดี (2565) ตัวแปรต่าง ๆ รวมถึงความฉลาดทางอารมณ์, การเห็นคุณค่าในตนเอง, ความเครียด และการเผชิญปัญหา สามารถพยากรณ์การปรับตัวได้ถึง 21.5% ส่วนณัฐฐา ธนบัตร และ ณัฐวิณ สิทธิศิริอรธร (2562) พบว่า ความฉลาดทางอารมณ์มีบทบาทสำคัญที่สุดในการทำนายการปรับตัวทางสังคมของนิสิต โดยตามลำดับรองลงมาคือ ทัศนคติต่อมหาวิทยาลัยและการอบรมเลี้ยงดูแบบรักสนับสนุน

ข้อเสนอแนะ

การวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อทักษะการปรับตัวในการฝึกปฏิบัติการพยาบาลของนักศึกษาพยาบาล มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม ซึ่งมีข้อเสนอแนะสำหรับการนำผลการวิจัยไปใช้ และข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไปดังนี้

ข้อเสนอแนะสำหรับการนำผลการวิจัยไปใช้

1) จากผลการวิจัยที่พบว่า การรับรู้ความสามารถด้านวิชาการของต้นสังกัดต่อการพัฒนาทักษะการปรับตัวในการฝึกปฏิบัติการพยาบาลของนักศึกษาพยาบาล ดังนั้น มหาวิทยาลัยและอาจารย์ผู้สอน ควรจัดกิจกรรมพัฒนาหลักสูตร ส่งเสริม สนับสนุนให้นักศึกษารับรู้ความสามารถด้านวิชาการของตนเอง เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้แสดงความสามารถ แสดงความคิดและสร้างสรรค์ผลงานของตนเองได้อย่างเหมาะสม อันจะเป็นส่วนสำคัญในการเสริมสร้างทักษะการปรับตัวในการฝึกปฏิบัติการพยาบาลให้กับนักศึกษาพยาบาลต่อไป

2) จากผลการวิจัยที่พบว่า สุขภาวะทางจิตใจส่งผลต่อการพัฒนาทักษะการปรับตัวในการฝึกปฏิบัติการพยาบาลของนักศึกษาพยาบาล ดังนั้น อาจารย์ที่ปรึกษา พ่อแม่ ผู้ปกครอง ควรให้คำปรึกษาและแนะนำแก่นักศึกษาเกี่ยวกับการจัดการกับความเครียดและความกดดันที่เกิดขึ้นในการฝึกปฏิบัติการพยาบาล เช่น การจัดการเวลา การพักผ่อนที่เหมาะสม และการตั้งเป้าหมายที่เป็นไปได้ การดูแลและสนับสนุนสุขภาวะทางจิตใจของนักศึกษา จะช่วยให้มีทักษะการปรับตัวในการฝึกปฏิบัติการพยาบาลและประสบความสำเร็จยิ่งขึ้น

3) จากผลการวิจัยที่พบว่า การอบรมเลี้ยงดูส่งผลต่อการพัฒนาทักษะการปรับตัวในการฝึกปฏิบัติการพยาบาลของนักศึกษาพยาบาล ดังนั้น พ่อแม่ ผู้ปกครอง ควรให้ความสำคัญต่อรูปแบบการอบรมเลี้ยงดูที่เหมาะสมของบุตรหลาน เพื่อให้เกิดการพัฒนาด้านบุคลิกภาพอันจะส่งผลต่อการพัฒนาทักษะการปรับตัวในการฝึกปฏิบัติการพยาบาลของนักศึกษาพยาบาลต่อไป

4) จากผลการวิจัยที่พบว่า การเห็นคุณค่าในตนเองส่งผลต่อการพัฒนาทักษะการปรับตัวในการฝึกปฏิบัติการพยาบาลของนักศึกษาพยาบาล ดังนั้น มหาวิทยาลัยและอาจารย์ผู้สอน ควรจัดกิจกรรมที่เน้นการพัฒนาความสามารถเฉพาะตัวและการทำงานร่วมกับผู้อื่น เช่น การทำกิจกรรมกลุ่ม การฝึกปฏิบัติในสถานการณ์จริง โดยเน้นการพัฒนาทักษะในการจัดการกับความล้มเหลวและการรับมือกับความเครียด พร้อมทั้งเป็นที่พึ่งทางอารมณ์เมื่อนักศึกษารู้สึกท้อแท้หรือมีปัญหา ซึ่งจะช่วยให้ นักศึกษามีความมั่นใจในทักษะและความสามารถของตนเอง การสนับสนุนและเสริมสร้างการเห็นคุณค่าในตนเองของนักศึกษาพยาบาลจะช่วยให้มีทักษะการปรับตัวในการฝึกปฏิบัติการพยาบาลและประสบความสำเร็จในการฝึกปฏิบัติการพยาบาลได้อย่างมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

1) จากผลการวิจัยที่พบว่า ความฉลาดทางอารมณ์ ไม่สามารถพยากรณ์ทักษะการปรับตัวในการฝึกปฏิบัติการพยาบาลของนักศึกษาพยาบาลครั้งนี้ได้ ดังนั้น ในการทำวิจัยครั้งต่อไปควรใช้วิธีวิจัยเชิงผสมวิธี เพื่อเป็นการตรวจสอบและยืนยันข้อมูลอันจะทำให้ผลการวิจัยมีความน่าเชื่อถือมากยิ่งขึ้น

2) ควรมีการศึกษาทักษะการปรับตัวในการฝึกปฏิบัติการพยาบาลของนักศึกษาพยาบาลโดยจำแนกตามชั้นปี เนื่องจากนักศึกษาที่ศึกษาในชั้นปีที่สูงมีประสบการณ์การฝึกปฏิบัติการพยาบาลมากกว่าชั้นปีที่ต่ำ ซึ่งอาจส่งผลให้ทักษะการปรับตัวแตกต่างกัน

3) ศึกษาความสัมพันธ์เชิงสาเหตุระหว่างตัวแปรต่าง ๆ เพื่อวิเคราะห์อิทธิพลทั้งทางตรงและทางอ้อมของตัวแปรที่อาจมีผลต่อการพัฒนาทักษะการปรับตัวในการฝึกปฏิบัติการพยาบาล

เอกสารอ้างอิง/References

- กรมสุขภาพจิต. (2563). *เปลี่ยนร้ายกลายเป็นดี พลังสุขภาพจิต RQ : Resilience Quotient*. สำนักวิชาการสุขภาพจิต กรมสุขภาพจิต กระทรวงสาธารณสุข.
- เจนวิทย์ วาริบ่อ, ชีรพงษ์ จันเปริยง, และอดิราช เกิดทอง. (2564). *การพัฒนาโมเดลความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการปรับตัวในมหาวิทยาลัยของนักศึกษาระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี*. (โครงการวิจัยมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี).
- ณัฐฐา ธนบัตร และณัฐวิณ ลิขธิ์ศิริอรธ. (2562). ความฉลาดทางอารมณ์ การอบรมเลี้ยงดู และทัศนคติต่อมหาวิทยาลัยที่เกี่ยวข้องกับการปรับตัวทางสังคมของนิสิตปริญญาตรีชั้นปีที่ 1. *วารสารมนุษยศาสตร์ปริทรรศน์*, 40(2), 7-20.
- นิลญา อารณกุล และศิริลักษณ์ ศุภปิตพร. (2560). การปรับตัวและปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการปรับตัวของนักศึกษาแพทย์ชั้นปีที่ 1. *Chula Med J*, 61(5), 631-645.
- นุชนาถ อุมูดี. (2565). *ปัจจัยที่สัมพันธ์กับการปรับตัวของนักศึกษาวิทยาลัยเทคนิคในพื้นที่สามจังหวัดชายแดนใต้* [วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์]. มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.
- ปรเมศวร์ พิทยเจริญวงศ์ และทิพย์วัลย์ สุรินยา. (2566). ระดับการปรับตัวกับสุขภาวะทางจิตใจของนิสิตปริญญาตรีชั้นปีที่ 1 มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตบางเขน. *วารสารสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์*, 49(1), 55-72.
- มาลีวัล เลิศสาครศิริ. (2558). ความเครียดและการจัดการความเครียดของนักศึกษาพยาบาลขณะฝึกปฏิบัติงานห้องคลอด. *วารสารเกื้อการุณย์*, 22(1), 7-16.
- เมธาสิทธิ์ ธัญรัตน์ศรีสุก, อุไรรัตน์ เอี่ยมสะอาด, นิตยา สิงห์ทอง, ขวัญฤดี ไพบูลย์, ชุติมา แหม่แก้ว, ปิยธิดา แจ่มสว่าง, กาญจน์ ศรีสวัสดิ์ และมนต์เมืองไต้ รอดอยู่. (2564). การปรับตัวภายใต้สถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนราชินีบูรณะ. *วารสารสังคมศาสตร์วิจัย*, 12(1), 212-228.
- วันสนันท์ ขลิบบั่น และมนัสนันท์ หัตถศักดิ์. (2563). ปัจจัยที่มีต่อความสัมพันธ์กับการปรับตัวของนักศึกษาระดับปริญญาตรีชั้นปีที่ 1 วิทยาลัยดุสิตธานี. *วารสารวิทยาลัยดุสิตธานี*, 14(3), 578-594.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2564). *ทักษะที่จำเป็นแห่งอนาคต (Future Skill) เพื่อเตรียมการพัฒนาคุณภาพ คนไทยทุกช่วงวัย รองรับการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว (Disruption) ของโลกศตวรรษที่ 21 : ผลการศึกษาและแนวทางการส่งเสริม*. สำนักวิจัยและพัฒนาการศึกษา สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ.

- หลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต. (2562). หลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต พ.ศ. 2562 มหาวิทยาลัยราชภัฏ
พิบูลสงคราม.
- อัจฉราวรรณ จันทร์เพ็ญศรี. (2564).ความสัมพันธ์ระหว่างการเห็นคุณค่าในตนเองกับการปรับตัวในสังคมของ
นักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร. *วารสารสุโขทัยธรรมมาธิราช*, 34(1), 88-102.
- Bernard, H. W. (1960). *Health for Classroom*. McGraw-Hill Book Company.
- Hair, J. F., Black, W. C., Babin, B. J., & Anderson, R. E. (2010). *Multivariate Data Analysis* (7th
ed.). Pearson, New York.
- Schumacker, R. E., & Lomax, R. G., (2010). *A beginner's guide to structural equation modeling*
(3rd ed.). Lawrence Erlbaum Associates.
- Yzeed, D. S. (2022). Stress, Anxiety, and Depression among Baccalaureate Nursing Students.
International Journal of Novel Research in Healthcare and Nursing, 5(3), 544-559.